

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-8-16

Druk nr 295
Warszawa, 4 marca 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o zasadach pobytu
wojsk obcych na terytorium
Rzeczypospolitej Polskiej oraz
zasadach ich przemieszczania się przez
to terytorium.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Obrony Narodowej.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium

Art. 1. W ustawie z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. z 2014 r. poz. 1077, z 2015 r. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 178) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. Zgodę na pobyt wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach wzmocnienia wojskowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej przez stronę wysyłającą w operacjach wojskowych prowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w czasie pokoju wydaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Obrony Narodowej skierowany po uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów.

2. W zgodzie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej należy określić cel pobytu i zakres uprawnień, a także inne okoliczności mające znaczenie dla obronności Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Określając zakres uprawnień, o których mowa w ust. 2, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, które uprawnienia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej będą przysługiwać wojskom obcym w ramach wzmocnienia wojskowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

4. O wyrażeniu zgody zawiadamia się niezwłocznie Marszałków Sejmu i Senatu, Prezesa Rady Ministrów oraz inne zainteresowane organy władzy publicznej.

5. Do pobytu wojsk obcych, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 13 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Analiza obowiązujących przepisów prawa międzynarodowego i krajowego prowadzi do wniosku, że użycie wojsk obcych (np. wojsk NATO, UE) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP) w czasie pokoju (w tym w stanach nadzwyczajnych do osiągnięcia poziomu, który umożliwia zastosowanie kolektywnej samoobrony z art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego) powinno być rozpatrywane zarówno w płaszczyźnie prawnomiędzynarodowej, jak i narodowej.

Projekt reguluje użycie wojsk obcych (w szczególności wojsk państw członkowskich NATO, UE) w ujęciu prawa narodowego.

Celem nowelizacji jest stworzenie wyraźnych podstaw prawnych do wyrażania zgody, przez Prezydenta RP na wniosek Ministra Obrony Narodowej kierowany za zgodą Prezesa Rady Ministrów, na pobyt wojsk obcych (w szczególności wojsk państw członkowskich organizacji międzynarodowych takich jak NATO, UE) w ramach wzmocnienia wojskowego Sił Zbrojnych RP w operacjach wojskowych prowadzonych na terytorium RP w czasie pokoju. W zgodzie proponuje się wskazywać cel pobytu i zakres uprawnień, a także inne okoliczności mające znaczenie dla obronności RP, ze wskazaniem, że wojska obce będą mogły posiadać uprawnienia, które przysługują Siłom Zbrojnym RP. Wprowadzenie niniejszych regulacji jest niezbędne w celu umożliwienia obcym komponentom wojskowym szybkiego udzielenia pomocy RP lub innemu sojusznikowi, w sytuacji konieczności użycia polskiego terytorium lub przestrzeni powietrznej do podjęcia działań (zarówno działań prewencyjnych – odstrasżających, jak też działań wymagających użycia siły wojskowej), np. przez siły wysokiej gotowości (*Very High Readiness Joint Task Force – VJTF*). Należy zauważyć, że Komitet Planowania Cywilnego NATO na Wypadek Nadzwyczajnych Zagrożeń (CEPC) zwrócił uwagę na niedoskonałość regulacji prawnych RP w tym zakresie i zalecił przeprowadzenie zmian (przegląd działań poszczególnych sojuszników w tym zakresie odbędzie się w lutym 2016 r.).

Prawnomiędzynarodowe aspekty nie są objęte nowelizacją, bowiem nie wymagają interwencji legislacyjnej na poziomie narodowych aktów prawnych. Z punktu widzenia prawa międzynarodowego prowadzenie operacji wojskowej na terytorium innego państwa w czasie pokoju jest możliwe po uzyskaniu zgody władz państwa, które zabiega o wsparcie wojskowe ze strony innych państw. Tym samym, w świetle prawa międzynarodowego, dopuszczalne jest działanie np. Sojuszu Północnoatlantyckiego

w czasie pokoju na terytorium któregośkolwiek państwa członkowskiego, po uzyskaniu wniosku danego państwa o pomoc wojskową na rzecz sił zbrojnych danego państwa (oczywiście w sytuacjach, w których użycie sił zbrojnych danego państwa jest w pełni legalne i uzasadnione operacyjnie).

Z kolei zmieniająca się sytuacja bezpieczeństwa wskazuje, że potencjalny przeciwnik może wywoływać określone konflikty pozornie wskazujące na ich wewnętrzny charakter (narzucając określony, a niekorzystny dla państwa „zaatakowanego” reżim prawny), z zamiarem pozyskania czasu na uzyskanie przewagi taktycznej na potrzeby (nadal kamuflowanej) większej operacji wojskowej i z długoterminowym założeniem stopniowego wyniszczania gospodarczo-militarnego państwa „zaatakowanego”. Jest przecież oczywiste, że możliwości prawne działania sił zbrojnych w czasie pokoju (nawet postrzeganego formalnie) diametralnie różnią się od możliwości działania w ramach konfliktu zbrojnego. Różnice te nie dotyczą jedynie sytuacji prawnej wojsk państwa „zaatakowanego”, ale przekładają się również na wojska ewentualnego wzmocnienia międzynarodowego (NATO, UE) – zarówno w aspekcie politycznym, jak i prawnym.

Konieczność wprowadzenia zmian do obowiązującej ustawy wynika z pogorszenia się stanu bezpieczeństwa w sąsiedztwie państw Europy Środkowo-Wschodniej, co skutkowało wypracowaniem przez NATO środków wzmocnienia (*assurance measures*) i środków adaptacji (*adaptation measures*). Zgodnie z opracowanym podczas szczytu NATO w Newport we wrześniu 2014 r. „Planem działań na rzecz gotowości” (Readiness Action Plan – RAP) środki te mają na celu poprawę zdolności obronnych NATO, ale także zwiększenie zdolności odstraszenia potencjalnego agresora. Rzeczywiste podniesienie gotowości wybranych elementów wojsk sojuszniczych wymaga zmian w legislacji krajowej poszczególnych członków NATO, w tym Polski. Niniejszy projekt jest niezbędny, aby dotychczasowe wysiłki NATO w zakresie RAP mogły – w razie takiej konieczności – zostać skutecznie wdrożone w życie.

Zawężenie przedmiotowej nowelizacji jedynie do czasu pokoju wynika z faktu, że w czasie wojny możliwość użycia siły przez wojska sojusznicze na terytorium RP jest należycie uregulowana, w szczególności poprzez wskazanie na art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego.

W ujęciu narodowym, w obowiązującym stanie prawnym brak jest precyzyjnego przepisu w akcie prawa powszechnie obowiązującego, który wskazywałby organ

władzy państwowej uprawniony do podjęcia decyzji o zasadności użycia np. wojsk NATO/UE w ramach wzmocnienia wojskowego dla Sił Zbrojnych RP wykonujących zadania w czasie pokoju. Brak jest też regulacji definiujących zakres uprawnień wojsk obcych w takich sytuacjach.

Możliwości użycia Sił Zbrojnych RP na terytorium RP w czasie pokoju, tj. m.in. w ramach zarządzania kryzysowego, wsparcia Policji i Straży Granicznej oraz w stanie wyjątkowym zostały uregulowane w aktach prawnych powszechnie obowiązujących, w których definiuje się jedynie uprawnienia Sił Zbrojnych RP, a nie wojsk obcych. Natomiast zmieniająca się sytuacja geopolityczna może wymusić działania wymagające zapewnienia praktycznie natychmiastowego wsparcia Sił Zbrojnych RP przez wojska obce (NATO) w sytuacji, gdy nie byłoby jeszcze podstaw do uruchomienia działań w trybie art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego (kolektywnej samoobrony).

W przedmiotowym zakresie widać doniosłą różnicę w formalnoprawnym ujęciu sytuacji Sił Zbrojnych RP wykonujących zadania poza granicami państwa (czyli m.in. w operacjach NATO), która jest znacznie lepiej oprzyrządowana prawnie niż sytuacja wojsk obcych działających na rzecz wzmocnienia Sił Zbrojnych RP na terytorium RP. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1510) zawiera niezbędne regulacje dotyczące zarówno kompetencji organów państwowych do podejmowania kluczowych decyzji (art. 3 i art. 4), jak również niezbędne postanowienia dotyczące Sił Zbrojnych RP (art. 5).

W obecnym brzmieniu ustawa z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczenia się przez to terytorium (Dz. U. z 2014 r. poz. 1077, z późn. zm.) nie zawiera regulacji, które mogłyby mieć zastosowanie do sytuacji prawnej wojsk obcych prowadzących operacje wojskowe (z uprawnieniem do ewentualnego użycia siły wojskowej) w ramach wzmocnienia dla Sił Zbrojnych RP w czasie pokoju. Co prawda, ustawa ta nie zawiera zamkniętego katalogu celów i form obecności wojsk obcych na terenie RP, jednak zasadniczo ogranicza możliwość użycia przez te wojska broni i środków przymusu bezpośredniego przez żołnierzy wojsk obcych podczas pobytu na terytorium RP, w sposób całkowicie wykluczający wykonywanie jakichkolwiek zadań operacyjnych o charakterze wojskowym innych niż ćwiczenie, ochrona wojsk w czasie przemieszczenia oraz pobytu w obozie/obiekcie (art. 13 ust. 3). Wątpliwości

w przedmiotowym obszarze nie rozstrzyga również art. 1 ust. 2 tej ustawy, bowiem odnosi się on jedynie do statusu wojsk obcych, który nie obejmuje prawnych możliwości wykonywania operacji wojskowych (z użyciem broni i środków przymusu bezpośredniego) w ramach prawa narodowego zainteresowanego państwa. Status wojsk obcych nie definiuje uprawnień wojsk państwa wysyłającego do prowadzenia operacji wojskowych na terenie państwa przyjmującego, bowiem jest to właśnie kwestia narodowa (prawo narodowe). Potwierdza to Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych – NATO SOFA (Dz. U. z 2000 r. Nr 21, poz. 257, z późn. zm.), w której brak jest zapisów dotyczących uprawnień wojsk do prowadzenia operacji wojskowych z użyciem siły wojskowej, a ewentualne porozumienia wykonawcze mogą dotyczyć jedynie decyzji o wysłaniu wojsk oraz warunków, na których zostaną wysłane (a zatem nie ich uprawnień w rozumieniu prawa narodowego). Umowa ta definiuje status wojsk NATO w czasie pokoju i wojny, jednak pomija aspekty prawne prowadzenia operacji wojskowych jako kwestii narodowej.

Z powyższych względów konieczne jest wprowadzenie do obrotu prawnego regulacji poświęconej przedmiotowej problematyce, która nie będzie budziła wątpliwości interpretacyjnych w przypadku konieczności jej wykorzystania. Korzyści z posiadania precyzyjnych regulacji mogą być rozpatrywane w dwóch aspektach.

Wymiar wewnętrzny – dotyczący współpracy w ramach NATO i UE. Państwa wysyłające swoje wojska na terytorium RP muszą posiadać świadomość pełnej legitymacji działań zgodnie z prawem narodowym oraz decyzjami władz RP (jako suwerennego i niepodległego państwa). Zwłaszcza z tego względu, że obecnie akty prawne (w szczególności NATO SOFA) nie regulują uprawnień wojsk strony wysyłającej do prowadzenia operacji wojskowych wymagających użycia broni i środków przymusu bezpośredniego w rozumieniu prawa narodowego zainteresowanego państwa zagrożonego działaniem potencjalnego przeciwnika.

Wymiar zewnętrzny – pokazujący potencjalnemu przeciwnikowi, że nie ma żadnych ograniczeń prawnych w użyciu wojsk należących do państw członkowskich NATO i UE w czasie szerokiego spektrum możliwych działań, już (jeszcze) w czasie pokoju. Bez względu na charakter i specyfikę planowanej do wytworzenia przez potencjalnego przeciwnika sytuacji kryzysowej będą istniały narodowe procedury prawne, urealniające gotowość wojsk międzynarodowych do działania o charakterze

wojskowym. Może to znacznie utrudnić potencjalnemu przeciwnikowi podjęcie decyzji o rozpoczęciu aktywności na terytorium RP lub przechodzenie do kolejnych etapów działań militarnych (zarówno w aspekcie politycznym, jak i wojskowym – taktycznym), a co najmniej zniechęcić do podejmowania poważniejszych działań o charakterze zbrojnym, skoro w każdej chwili będzie mogła nastąpić reakcja militarna społeczności międzynarodowej. Nie ulega przecież wątpliwości, że w sytuacjach bazujących na pograniczu kryzysu militarnego, sam pokaz siły i gotowości działania może mieć duże znaczenie odstraszające, a co najmniej zniechęcające.

Obydwa powyższe aspekty z kolei są istotne, uwzględniając postęp prac dotyczących wdrażania w państwach NATO „Planu działań na rzecz gotowości” (Readiness Action Plan – RAP), w szczególności w zakresie umożliwienia wykonywania zadań (operacji wojskowych) przez siły wysokiej gotowości (*Very High Readiness Joint Task Force* – VJTF). Wysoka gotowość do działania (48–72 godziny) wymusza posiadanie czytelnych narodowych procedur, które równie szybko będą mogły być wdrożone w celu przeciwdziałania zagrożeniu. Nie można doprowadzić do sytuacji powstawania ewentualnych sporów (wątpliwości) na tle interpretacji aktów prawnych o charakterze narodowym i międzynarodowym, a dotyczących ewentualnych uprawnień sił VJTF (tudzież ich braku bądź zakresu) do prowadzenia operacji wojskowych na terytorium RP (przed wysłaniem VJTF, ale też po ich przegrupowaniu w rejon działania). Warto zauważyć, że schematy użycia sił NATO, UE w odpowiedzi na wykreowane zagrożenie nie muszą dotyczyć działań podejmowanych jedynie w ramach stanu wojennego (w którym to stanie prawna możliwość użycia sił wzmocnienia NATO jest w zasadzie dość oczywista – również dla potencjalnego przeciwnika), ale operacji podejmowanych na wcześniejszych etapach aktywności, gdy nie zachodzą jeszcze przesłanki do wprowadzenia tego stanu (tym bardziej kolektywnej obrony NATO). Nie jest obecnie wiadomo, jaki możliwy wariant działania może zostać wykorzystany przez potencjalnego przeciwnika w przypadku chęci stworzenia zagrożenia bezpieczeństwa Państwa Polskiego. Można się jedynie domyślać, że obecnie widoczne w Europie sposoby prowadzenia „ukrytej” wojny (tzw. „zielone ludziki”, „wojna hybrydowa”, „wojna podprogowa”) mogą wyewoluować w inne, jeszcze trudniejsze do opanowania sytuacje. Istotne jest zatem wprowadzenie prawnej i nie budzącej wątpliwości interpretacyjnych możliwości wsparcia sojuszniczego dla Sił Zbrojnych RP na wszelkich możliwych etapach działań (aktywności) potencjalnego przeciwnika, a więc

również jeszcze w załączku aktywności (choćby w celu odstraszania bądź zniechęcenia potencjalnego przeciwnika).

Zasadniczą rolę w procesie decyzyjnym proponuje się powierzyć Prezydentowi RP jako zwierzchnikowi Sił Zbrojnych RP, po przedstawieniu wniosku przez Ministra Obrony Narodowej, który będzie kierowany po uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów. Projekt rozstrzyga, że cel pobytu i zakres uprawnień, a także inne okoliczności mające znaczenie dla obronności RP będą zawarte w zgodzie wyrażanej przez Prezydenta RP, niemniej górną granicę uprawnień nadawanych wojskom obcym wyznaczają uprawnienia Sił Zbrojnych RP, które wynikają z ustaw regulujących użycie Sił Zbrojnych RP w czasie pokoju na terytorium RP (zakres uprawnień określany przez Prezydenta RP w postanowieniu będzie wynikał z uprawnień Sił Zbrojnych RP określonych w tych ustawach). Z projektowanego art. 3a ust. 3 wynika, że wojska obce prowadzące operacje na terytorium RP mogą mieć co najwyżej te same uprawnienia, które posiadają Siły Zbrojne RP. Żadne inne uprawnienia nie będą mogły być tym wojskom przyznane, bowiem Prezydent RP – określając uprawnienia w postanowieniu – również będzie związany treścią normatywną przepisu art. 3a ust. 3 (przepis art. 3a ust. 3 wskazuje górny pułap uprawnień wojsk obcych, jaki może być im przyznany). W zależności od ustaleń międzynarodowych oraz sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa, prezydent będzie mógł ograniczyć uprawnienia wojsk obcych (a co za tym idzie ich możliwości działania), ewentualnie przyznać im pełnię uprawnień posiadanych przez Siły Zbrojne RP, a wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.

Uprawnienia Sił Zbrojnych RP w czasie pokoju są wyraźnie zdefiniowane w prawie powszechnie obowiązującym przez usytuowanie i wskazanie roli oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych RP w poszczególnych sytuacjach (zdefiniowanych ustawowo), w których Siły Zbrojne RP mogą być użyte. Każda z ustaw regulujących przedmiotowe zagadnienie zawiera katalog przesłanek warunkujących możliwość użycia Sił Zbrojnych RP, zasady dowodzenia i koordynacji, zadania i cel użycia Sił Zbrojnych RP oraz zasady użycia broni palnej i środków przymusu bezpośredniego. Wyjątkiem jest tutaj ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1815, z późn. zm.), która z racji specyfiki nie zawiera zasad użycia broni palnej i środków

przymusu bezpośredniego, bowiem zasady te będą podyktowane – w tym stanie nadzwyczajnym – regułami wynikającymi z międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych.

Ustawami regulującymi użycie Sił Zbrojnych RP w czasie pokoju na terytorium RP są w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1815, z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1191, z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 827, z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 930, z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 4 września 2008 r. o ochronie żeglugi i portów morskich (Dz. U. z 2016 r. poz. 49),
- 8) ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166, z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402, z późn. zm.).

Projekt nie wprowadza automatycznego mechanizmu użycia wojsk obcych w czasie pokoju na terenie RP, uzależniając taką możliwość od zgody Państwa Polskiego (wyrażanej przez Prezydenta RP), w której zamieszczane będą niezbędne treści definiujące rolę i uprawnienia wojsk obcych. Projekt zapewnia jedynie przejrzyste ramy funkcjonowania tych wojsk na wypadek, gdyby sytuacja bezpieczeństwa państwa uzasadniła konieczność zwrócenia się o wsparcie wojskowe ze strony innych państw (w szczególności członków organizacji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną).

Projekt dotyczy wojsk obcych, które mogą wykonywać zadania w ramach organizacji międzynarodowej o charakterze wojskowym (NATO, UE, ONZ), ale również

samodzielnie. Z tych względów w projekcie użyto sformułowania „strona wysyłająca”, co zgodnie z art. 2 pkt 4 nowelizowanej ustawy oznacza państwo, do którego należą wojska obce, albo organizację międzynarodową, pod której dowództwem wojska te pozostają.

Projekt nie wywołuje skutków społecznych i gospodarczych. Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa narodowego w wymiarze międzynarodowym.

Przedmiot projektowanego aktu prawnego nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacji. Żadne podmioty nie zgłosiły zainteresowania pracami nad nim.

Projekt nie podlega notyfikacji zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Obrony Narodowej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu generał Mieczysław GOCUŁ – Szef Sztabu Generalnego WP</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu płk r. pr. Adam Tokarczyk, Sztab Generalny WP, tel. 261-842-066</p>	<p>Data sporządzenia 11.02.2016 r.</p> <p>Źródło: Wdrażanie procedur w zakresie przygotowania do działania wojsk NATO w ramach Readiness Action Plan</p> <p>Nr w wykazie prac UD 226</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem nowelizacji jest stworzenie wyraźnych podstaw prawnych do wyrażania zgody, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Obrony Narodowej kierowany za zgodą Prezesa Rady Ministrów, na pobyt wojsk obcych (w szczególności wojsk państw członkowskich organizacji międzynarodowych takich jak NATO, UE) w ramach **wzmocnienia wojskowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (RP) w operacjach wojskowych prowadzonych na terytorium RP w czasie pokoju**. W zgodzie wyrażonej przez Prezydenta RP proponuje się wskazywać cel pobytu i zakres uprawnień, a także inne okoliczności mające znaczenie dla obronności RP, ze wskazaniem, że **wojska obce będą mogły posiadać uprawnienia, które przysługują Siłom Zbrojnym RP**.

Zmieniająca się sytuacja bezpieczeństwa wskazuje, że potencjalny przeciwnik może wywoływać określone konflikty pozornie wskazujące na ich wewnętrzny charakter (narzucając określony, a niekorzystny dla państwa „zaatakowanego” reżim prawny), z zamiarem pozyskania czasu na uzyskanie przewagi taktycznej na potrzeby (nadal kamuflowanej) większej operacji wojskowej i z długoterminowym założeniem stopniowego wyniszczania gospodarczo-militarnego państwa zaatakowanego, tzw. wojna hybrydowa.

W obowiązującym stanie prawnym brak jest precyzyjnego przepisu w akcie prawa powszechnie obowiązującego, który wskazywałby organ władzy państwowej uprawniony do podjęcia decyzji o zasadności użycia np. wojsk NATO/UE w ramach wzmocnienia wojskowego dla Sił Zbrojnych RP wykonujących zadania w czasie pokoju. Brak jest też regulacji definiujących zakres uprawnień wojsk obcych w takich sytuacjach.

Wdrożenie projektowanych przepisów jest niezbędne ze względu na konieczność zapewnienia pełnej legitymacji prawnej do ewentualnego prowadzenia operacji przez wojska NATO – sił wysokiej gotowości już w czasie pokoju, kiedy może zaistnieć pierwsza potrzeba gotowości do działania (np. w ramach odstraszania i zniechęcania potencjalnego przeciwnika) lub samego działania, a kiedy nie wystąpiły jeszcze przesłanki do uruchomienia procedury kolektywnej samoobrony.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Nowelizacja przepisów w zakresie pobytu wojsk obcych na terytorium RP przez umożliwienie wojskom obcym (NATO, UE) wykonywania operacji wojskowych (innych niż ćwiczenia) na terytorium RP w czasie pokoju.

Efekt będzie osiągnięty już przez samo wprowadzenie w życie przepisów, bowiem potencjalny przeciwnik będzie świadomy, że nie ma barier prawnych w użyciu wojsk obcych (NATO, UE) na terytorium RP w sytuacji np. wojny hybrydowej, podprogowej. W razie narastania sytuacji napięcia, wojska te będą mogły prezentować gotowość do działania w ramach odstraszania i zniechęcania potencjalnego przeciwnika, a w razie konieczności – podjąć działania wojskowe na wczesnych etapach działań, aby nie doprowadzić do eskalacji napięć i powstania regularnego konfliktu zbrojnego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie ma jednolitych reguł postępowania (różne uwarunkowania prawne). Intencją wszystkich zainteresowanych państw, zwłaszcza tzw. flanki wschodniej NATO, jest umożliwienie wojskom działań na własnym terenie w sytuacji narastania napięć, a więc jeszcze przed rozpoczęciem regularnego konfliktu zbrojnego.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Obywatele znajdujący się na terytorium RP	cała populacja		Wzmocnienie bezpieczeństwa narodowego
Osoby przebywające na terytorium RP	cała populacja		Wzmocnienie bezpieczeństwa narodowego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Ze względu na zakres merytoryczny projektu odstąpiono od przeprowadzania konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												brak
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												brak
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												0
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Nie dotyczy.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie ustawy nie spowoduje skutków finansowych powodujących zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych, w tym w budżecie państwa i budżetach jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							nie dotyczy
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							nie dotyczy
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							Nie dotyczy.
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wzmocnienie bezpieczeństwa międzynarodowego.						
Niemierzalne	Bezpieczeństwo narodowe obywateli	Ulegnie poprawie.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Nie dotyczy.

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

Nie dotyczy.

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		Nie dotyczy.	
Komentarz:			
9. Wpływ na rynek pracy			
Nie dotyczy.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu		Nie dotyczy.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Wraz z wejściem projektu w życie.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Specyfika przedmiotowego projektu uniemożliwia zastosowanie mierników.			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Brak.			

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1114.2015 / 12/AM

dot.: RM-10-8-16, nowy tekst z 29.02.2016 r.

Centrum Usług Wspólnych

Wpl.

02 -03- 2016

RU P - 16796-2016

KANCELARIA OGÓLNA
w KPiM

Warszawa, 1 marca 2016 r.

KPRM

AAA103768

Pani

Jolanta Rusiniak

Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

z up. Ministra Spraw Zagranicznych

SEKRETARZ STANU

Krzysztof Szymański
Krzysztof Szymański

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Rady Ministrów
Do wiadomości
Pan Antoni Macierewicz
Minister Obrony Narodowej
wpłynęło 03-03-2016